

TRƯỜNG THCS PHAN CÔNG HỒN
TỔ LỊCH SỬ - ĐỊA LÝ

MÔN LỊCH SỬ - ĐỊA LÝ 7
(Từ ngày 26/4/2025 đến ngày 4/5/2025)

A. LÝ THUYẾT

CHƯƠNG 6: CHÂU NAM CỰC

BÀI 22: VỊ TRÍ ĐỊA LÝ, LỊCH SỬ KHÁM PHÁ VÀ NGHIÊN CỨU CHÂU NAM CỰC

I. Vị trí địa lý

- Châu Nam Cực gồm phần lục địa Nam Cực và các đảo ven lục địa. Diện tích 14,1 triệu km², lớn thứ 4 thế giới. Đại bộ phận lãnh thổ nằm trong phạm vi vòng cực Nam.
- Châu Nam Cực nằm cách xa các châu lục khác, bao bọc bởi các biển và đại dương.

Chia thành 2 bộ phận:

- + Phần phía đông và phía tây (lấy kinh tuyến 0⁰ và 180⁰ làm ranh giới). Phía đông có diện tích rộng hơn phía tây
- + Phần phía tây có một bộ phận kéo dài tạo thành bán đảo Nam Cực và một số đảo, quần đảo.

II. Lịch sử khám phá và nghiên cứu châu Nam Cực

- Là châu lục được phát hiện và nghiên cứu muộn nhất. Phát hiện ra châu Nam Cực là 2 nhà hàng hải người Nga. Đầu thế kỉ XX, các nhà thám hiểm mới đặt chân lên lục địa và sau đó tiến sâu vào các vùng nội địa.
- Từ năm 1957, việc nghiên cứu châu Nam Cực được tiến hành một cách toàn diện.
- Những hoạt động của con người ở Châu Nam Cực ngày càng gia tăng, đe dọa đến môi trường. Ngày 1/12/1959, Hiệp ước Nam Cực đã được 12 quốc gia kí kết thừa nhận châu Nam Cực phải được sử dụng cho mục đích hòa bình, không công nhận phân chia lãnh thổ, tài nguyên. Đến năm 2020, đã có 54 quốc gia thành viên.

B. LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

1. Trắc nghiệm: Chọn đáp án đúng:

Câu 1. Hiệp ước Nam Cực được kí kết năm nào?

- A. 1957 B. 1958 C. 1959 D. 1960

Câu 2. Tính đến năm 2020, Hiệp ước Nam Cực Có bao nhiêu thành viên?

- A. 53 B. 54 C. 55 D. 56

Câu 3. Mục đích cơ bản của Hiệp ước Nam Cực là

- A. để thăm dò và khai thác tài nguyên.
B. để chiếm lãnh thổ.
C. vì hoà bình, không công nhận những đòi hỏi phân chia lãnh thổ, tài nguyên ở châu Nam Cực.
D. để tiến hành hoạt động du lịch.

2. Viết một đoạn văn (khoảng 100 từ) mô tả sự tác động của biến đổi khí hậu đến thiên nhiên châu Nam Cực.

BÀI 23: THIÊN NHIÊN CHÂU NAM CỰC

I. Đặc điểm tự nhiên

1. Địa hình

- Gần như toàn bộ địa hình châu Nam Cực được bao phủ bởi lớp băng dày đặc. Lớp phủ băng làm cho bề mặt châu lục trở nên bằng phẳng, tạo thành các cao nguyên băng rộng lớn, có dạng chiếc khiên khổng lồ. Trung tâm địa hình cao hơn phần bên ngoài.
- Ngoài ra còn có các băng thềm lục địa ở các vịnh biển và các vùng bờ biển nông. Hai băng thềm lớn nhất là: Phin-xne và Rốt.

2. Khí hậu

- Được gọi là hoang mạc lạnh vì khí hậu giá buốt quanh năm. Nhiệt độ thấp không vượt quá 0°C và kéo dài suốt năm. Càng vào sâu trong lục địa nhiệt độ càng khắc nghiệt. Biên độ nhiệt lớn.
- Lượng mưa thấp chỉ khoảng 166mm/năm. Mưa chủ yếu vào mùa hè ở các khu vực ven biển và các đảo xung quanh, vùng nội địa gần như không có mưa. Mưa chủ yếu dưới dạng tuyết.
- Là nơi có nhiều gió bão nhất thế giới.

3. Sinh vật

- Thực vật: không tồn tại.
 - Động vật: khả năng chịu rét giỏi (chim cánh cụt, hải cẩu, cá voi xanh, báo biển...).
- Cá voi xanh có nguy cơ tuyệt chủng, cần được bảo vệ nghiêm ngặt.

4. Khoáng sản

- Châu Nam Cực có các tài nguyên khoáng sản như than đá, sắt,...nhiều nhất là than và sắt phân bố ở dãy Xuyên Nam Cực và vùng núi ở phía đông.
- Vùng thềm lục địa có tiềm năng về dầu mỏ và khí tự nhiên. Các khoáng sản ở đây đang trong quá trình nghiên cứu và thăm dò.

II. Kịch bản về sự thay đổi thiên nhiên châu Nam Cực khi có biến đổi khí hậu toàn cầu

- Biến đổi khí hậu ngày càng nhanh trên toàn cầu. Theo kịch bản biến đổi khí hậu toàn cầu, trong thế kỉ XX nhiệt độ trung bình toàn cầu tăng $1,1 - 2,6^{\circ}\text{C}$ (dao động đến $2,6 - 4,8^{\circ}\text{C}$) so với thời kì 1986 - 2005 làm cho mực nước biển toàn cầu tăng và các thời tiết cực đoan gia tăng.
- Nhiệt độ tăng - lớp băng ở Nam Cực tan chảy - lớp băng di chuyển từ trung tâm ra vùng xung quanh và bị vỡ ra cùng với băng thềm lục địa - tạo thành các núi băng trôi trên biển gây nguy hiểm cho tàu thuyền qua lại.
- Băng tan làm giảm địa bàn sinh sống - giảm số lượng chim cánh cụt. Băng tan - làm thay đổi độ mặn của nước biển - giảm sút khối lượng sinh vật phù du, các loài nhuyễn thể vốn là thức ăn của cá voi, hải cẩu, chim cánh cụt.
- Khí hậu ấm lên làm cho các loài tảo, địa y phát triển - các loài thực vật này hấp thụ ánh sáng mặt trời làm nhiệt độ tăng lên nhanh - băng tan nhanh hơn.

B. LUYỆN TẬP, VẬN DỤNG

1. Trắc nghiệm: Chọn đáp án đúng:

Câu 1. Băng hiện nay ở Nam Cực Có xu hướng

A. mỏng dần	B. dày thêm.
C. mở rộng về phía Xích đạo.	D. mở rộng về phía cực Nam.

Câu 2. Ý nào sau đây không đúng về châu Nam Cực?

- A. Khí áp cao B. Lạnh giá C. Khô hạn D. Ít gió bão

Câu 3. Châu Nam Cực được gọi là

- A. cực lạnh thế giới. B. cực bão thế giới.
C. cực dự trữ nguồn nước ngọt thế giới. D. Tất cả đều đúng.

Câu 4. Tài nguyên khoáng sản chủ yếu ở châu Nam Cực là:

- A. vàng, bạc, sắt. B. vàng, kim cương, sắt.
C. sắt, than đá, dầu khí. D. sắt, man-gan, dầu khí.

2. Là một công dân toàn cầu, đứng trước viễn cảnh biến đổi khí hậu đang ngày trở nên nghiêm trọng, đặc biệt là thiên nhiên châu Nam Cực, em hãy nêu quan điểm của cá nhân và đề xuất các kiến nghị với Chính phủ các nước trong việc bảo vệ môi trường, bảo vệ sự sống trên Trái Đất.

C. DẶN DÒ

- Các em học bài kĩ bài cũ
- Đọc trước và trả lời các câu hỏi trong SGK của bài sau

Mọi thắc mắc quý phụ huynh vui lòng liên hệ:

GVBM: NGUYỄN THỊ THẮNG